

Vergaderjaar 2005–2006

30 644

Wijziging van de Wet op de jeugdzorg met betrekking tot jeugdzorg waarop aanspraak bestaat ingevolge de wet in gesloten setting (gesloten jeugdzorg)

Nr. 4

ADVIES RAAD VAN STATE EN NADER RAPPORT¹

Hieronder zijn opgenomen het advies van de Raad van State d.d. 31 maart 2006 en het nader rapport d.d. 5 juli 2006, aangeboden aan de Koningin door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de minister van Justitie. Het advies van de Raad van State is cursief afgedrukt.

Bij Kabinetsmissive van 3 januari 2006, no. 05.004947, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mede namens de Minister van Justitie, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het voorstel van wet houdende wijziging van de Wet op de jeugdzorg met betrekking tot jeugdzorg waarop aanspraak bestaat ingevolge de wet in gesloten setting (gesloten jeugdzorg), met memorie van toelichting.

Het wetsvoorstel strekt ertoe de Wet op de jeugdzorg (Wjz) zodanig aan te passen dat jongeren met zeer ernstige gedragsproblemen in hun bewegingsvrijheid kunnen worden beperkt (gesloten jeugdzorg) en gedwongen kunnen worden mee te werken aan een behandeling. Het beperken van jeugdigen in hun bewegingsvrijheid en hen dwingen om mee te werken aan een behandeling is thans alleen mogelijk in een justitiële jeugdinrichting (hierna: jji) op basis van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (hierna: Bjj) en met toepassing van een door de kinderrechter afgegeven machtiging uithuisplaatsing op civielrechtelijke titel². Samenplaatsing met jeugdigen die daar op strafrechtelijke titel zijn geplaatst, wordt echter ongewenst geacht. De verantwoordelijkheid voor de opvang en behandeling van de civielrechtelijk geplaatste jeugdigen wordt overgeheveld van het ministerie van Justitie naar het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Wjz wordt daartoe aangepast.³ Beoogd wordt daarmee het zorgaanbod voor de betrokken jongeren te verbeteren en tegelijkertijd samenplaatsing met gestrafte jeugdigen te voorkomen.

De Raad van State maakt naar aanleiding van het wetsvoorstel een aantal opmerkingen met betrekking tot ondermeer de aanleiding voor het wetsvoorstel, het capaciteitsprobleem, het onderscheid in de groep jeugdigen, de uitbreiding tot meerderjarigen tot 23 jaar en de toetsing aan verdragen. Hij is van oordeel dat het voorstel in verband daarmee deels nader dient te worden overwogen.

¹ De oorspronkelijke tekst van het voorstel van wet en van de memorie van toelichting zoals voorgelegd aan de Raad van State is ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² Artikel 261, lid 5, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

³ Kamerstukken II 2004/05, 28 741, nr. 12.

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 3 januari 2006, no. 05.004947, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 31 maart 2006, nr. W13.05.0597/III, bied ik U hierbij aan.

Het voorstel van wet geeft de Raad van State aanleiding tot het maken van inhoudelijke opmerkingen.

1. Aanleiding voor het wetsvoorstel

Naar aanleiding van signalen omtrent de ontoereikendheid van het aanbod en de samenplaatsing van civielrechtelijk geplaatste jeugdigen met jongeren die op strafrechtelijke titel in jji's verblijven, is het zorgaanbod voor jeugdigen met ernstige gedragsproblemen onderzocht.¹ Daaruit blijkt dat de huidige crisisplaatsing in de opvanginrichtingen van de jji's veelal geen passend zorgaanbod biedt. Ook is er onvoldoende capaciteit.

Voorts blijkt uit onderzoek naar de samenplaatsing² dat jeugdigen en hun ouders het niet gepast vinden dat jeugdigen op civielrechtelijke titel in een justitiële jeugdinrichting worden geplaatst.

Deze overwegingen zijn voor instanties die hebben geadviseerd over een ontwerp wetsvoorstel, aanleiding geweest positief op de hoofdlijn van het wetsvoorstel te adviseren.³

De Raad vraagt aandacht voor een andere hoofdlijn in de onderzoeken, waaraan in het wetsvoorstel geen aandacht wordt geschonken.

Het betreft die analyses, die aangeven dat er wel gedragsverschillen zijn tussen civiel- en strafrechtelijk geplaatste jongeren (verbale agressiviteit, zelfverzekerdheid), maar dat bij een deel van de populatie de scheidslijn tussen jongeren die wel en die niet een delict hebben gepleegd, slechts dun is. Veel jongeren met een civielrechtelijke plaatsing in de leeftijd van vijftien en zestien jaar zijn nog niet opgepakt vanwege een delict, maar dat is meer een kwestie van toeval. Het betekent niet altijd dat zij geen delicten gepleegd hebben.⁴

De problematiek van de samenplaatsing vereist daarom een genuanceerde benadering, omdat er ook belangrijke overeenkomsten zijn tussen de civielrechtelijk geplaatsten en de strafrechtelijk geplaatsten. Een strikte scheiding op basis van juridische titel gaat voorbij aan de achtergrond van de betrokken jeugdigen. Dit komt nog duidelijker naar voren, indien wordt gelet op jongeren die in voorlopige hechtenis worden genomen, voor wie de kinderrechter besluit om géén straf op te leggen, maar wel besluit tot voortzetting van het verblijf in de opvanginrichting. De voorlopige hechtenis wordt in deze gevallen beëindigd en deze jongeren verblijven vervolgens op civielrechtelijke titel op dezelfde plek; dit wordt ook wel aangeduid als «omzettingen».

Het NIZW constateert in een op deze groep gericht onderzoek⁵ dat de problemen van beide groepen voor een groot deel overeenkomen. Van belang is dat er voldoende hulpverlening (specifiek zorgaanbod) tot stand komt. Het is minder van belang of dit nu binnen het civielrechtelijk of strafrechtelijk kader plaatsvindt.⁶

Bovendien leidt de Raad uit onderzoek af dat het raadzaam is de problematiek van de jeugdigen van 0–11 jaar te onderscheiden van die van de groep 12–18 jarigen.⁷

De Raad adviseert op de strekking van bovenvermelde onderzoeken in te gaan.

1. Aanleiding voor het wetsvoorstel

Met de Raad zijn wij van oordeel dat de scheidslijn tussen strafrechtelijk geplaatste jeugdigen en civielrechtelijk geplaatste jeugdigen vaak dun is. Dit neemt niet weg dat het samenplaatsen van de civielrechtelijk en strafrechtelijk geplaatsten naar de huidige maatschappelijke opvattingen als ongewenst wordt beschouwd. Dit, hoewel het gaat om jeugdigen van wie noch de problematiek, noch de oplossingen daarvoor wezenlijk verschillen van die van jeugdigen die op strafrechtelijke titel in justitiële jeugdinrichtingen worden geplaatst. Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad is de memorie van toelichting aangepast in die zin dat thans duidelijk wordt gemaakt wat de aanleiding voor het wetsvoorstel is.

Overigens is het wetsvoorstel aangepast (artikel 29k, tweede lid) in die zin dat thans wordt voorzien in de uitzonderingsmogelijkheid voor de rechter om op verzoek van bureau jeugdzorg of de raad voor de kinderbeveiliging, indien dit in het belang van de jeugdige is, jeugdigen met een machtiging op grond van de Wet op de jeugdzorg in een justitiële jeugdinrichting te plaatsen. De memorie van toelichting is op dit punt aangevuld.

¹ Kamerstukken II 2003/04, 28 741, nr. 8 en het als bijlage toegevoegde Eindrapport van 15 juni 2004. Daarbij is ook gebruik gemaakt van drie andere onderzoeken, te weten de Evaluatie van de Bij door de Vrije Universiteit van Amsterdam van mei 2004, een onderzoek naar de hulpvraag van jeugdigen op crisisplaatsen in de opvanginrichtingen door het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW) van mei 2004 en een onderzoek naar de beleving van samenplaatsen door het Verwey-Jonker Instituut van mei 2004.

² Rapport van het Verwey-Jonker Instituut «Samenplaatsing van jongeren in justitiële inrichtingen» van mei 2004.

³ Paragraaf 1, slotpassage, van de memorie van toelichting.

⁴ Rapport Verwey-Jonker Instituut, blz. 120 en 122.

⁵ Rapport «Straf of civiel? Een verkennend onderzoek naar jeugdigen die in het kader van voorlopige hechtenis in een opvanginrichting geplaatst worden, en bij wie de zaak civielrechtelijke wordt afgedaan», 2005.

⁶ T.a.p. blz. 9.

⁷ Rapport van het NIZW «De juiste hulp; Uitgangspunten voor het zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragsstoornissen» (2005), blz. 9.

2. Capaciteit en financiering

Het wetsvoorstel impliceert een verschuiving in verantwoordelijkheid tussen de ministeries van Justitie en VWS, hetgeen betekent dat ook een deel van de gebouwen en het personeel van Justitie overgeheveld wordt naar VWS. Verondersteld is dat de verschuiving budgetneutraal kan plaatsvinden.¹

Uiterlijk een half jaar voor de inwerkingtreding van de wetswijziging zullen recente gegevens beschikbaar komen omtrent de capaciteit die voor de jaren vanaf 2007 nodig is. Voorts maakt de toelichting melding van het overhevelen van gelden van de Justitie-begroting naar de VWS-begroting in het kader van het creëren van nieuw aanbod.

Uit de toelichting blijkt niet dat, afgezien van de onlangs toegezegde extra gelden voor de jeugdzorg, de doelstelling (voldoende capaciteit) de komende jaren kan worden gerealiseerd.² Het realiseren van extra inhoudelijke zorg dient immers niet ten koste te gaan van de nu bestaande residentieële zorg.

Verder zal ook de te behandelen groep jongeren in omvang toenemen, nu het wetsvoorstel ook voor jeugdigen tot 12 jaar en jeugdigen boven de 18 jaar in gesloten opvang voorziet.

Het vorenstaande is mede van belang voor de provincies, omdat na een overgangperiode van vijf jaar de provincies de aanspraken voor jeugdzorg in gesloten setting zullen moeten kunnen waarmaken.

Uit brieven van het Interprovinciaal Overleg (IPO) blijkt dat bij de provincies zorgen bestaan over het kunnen realiseren van de te leveren zorg voor de groep jeugdigen met een ernstige gedragsstoornis. Verder blijkt dat tijdens de voorbereiding geen overeenstemming met het IPO kon worden bereikt. De Raad wijst in dit verband op een veel bredere operatie, waarover de toelichting rept, die ertoe zal leiden dat er voldoende capaciteit is voor civielrechtelijk geplaatste jeugdigen.

De Raad adviseert concreter inzicht te geven in de financiering van het voorziene beleid ter zake van de aanpak van de capaciteitsproblematiek.

2. Capaciteit en financiering

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad ten aanzien van mogelijk capaciteitsproblemen als gevolg van een rigide scheiding, is het overgangsrecht aangepast in die zin dat plaatsing in een justitiële jeugdinrichting op basis van een machtiging op grond van de Wet op de jeugdzorg gedurende een periode van drie jaar in plaats van één jaar mogelijk zal zijn. Dit maakt een gefaseerde overdracht van capaciteit van de justitiële jeugdinrichtingen mogelijk. Als gevolg daarvan kan de aanspraak op verblijf met een machtiging en op zorg gedurende dat verblijf nog niet worden geïntroduceerd.

Om het recht op gesloten jeugdzorg na deze overgangperiode waar te kunnen maken, is het van belang dat er voldoende capaciteit voor deze doelgroep beschikbaar komt.

Om te voorkomen dat het in artikel 29k, eerste lid, bedoelde instemming-vereiste de ontwikkeling van capaciteit in gevaar brengt, is dit vereiste vervangen door een overlegverplichting. De ontwikkeling van deze capaciteit zou immers in gevaar kunnen komen op het moment dat een derde partij die niet verantwoordelijk is voor die aanspraak, in dit geval de provincie, door het inhouden van diens instemming zou kunnen verhinderen dat de benodigde capaciteit tot stand komt. Met het oog hierop is van de gelegenheid gebruik gemaakt om art. 27 k, eerste lid aan te passen in die zin dat de aanwijzing pas kan geschieden na overleg met de provincie.

In verband met de opmerkingen van de Raad is bovendien de financiële paragraaf van de memorie van toelichting uitgebreid.

3. Jeugdigen tot 12 jaar en tussen 12 en 18 jaar

Het wetsvoorstel heeft tot doel gesloten opvang op civielrechtelijke titel in het kader van de Wjz mogelijk te maken voor jeugdigen onder de 12 jaar, tussen 12 en 18 jaar en boven 18 jaar. Dat is ten opzichte van de huidige regelingen in de Bjj een uitbreiding met de groepen boven de 18 jaar en onder de 12 jaar. In de Bjj wordt weliswaar de leeftijd van 12 jaar niet vermeld, maar van de grens van 12 jaar moet worden uitgegaan, omdat plaatsing alleen mogelijk is in een van de jji's, die in de eerste plaats bedoeld zijn voor strafrechtelijke plaatsingen en het strafrecht alleen kan worden toegepast als de jeugdige 12 jaar of ouder is.

¹ Paragraaf 3. Financiële gevolgen van het voorstel van wet. De nummering is evenwel onjuist.

² Zie ook het advies Raad voor de Strafrechts-toepassing en Jeugdbescherming, blz. 3.

a. Jeugdigen tot 12 jaar

Wat betreft de categorie jeugdigen tot 12 jaar met zeer ernstige gedragsproblemen is in de praktijk aandacht gevraagd voor de mogelijkheid van gesloten opname in het kader van de Wjz.¹

Het wetsvoorstel maakt geen onderscheid tussen jongeren tot 12 jaar en tussen 12 en 18 jaar, terwijl daarvoor naar de mening van de Raad wel aanleiding bestaat teneinde de gesloten jeugdzorg, zoals voorgesteld, toe te spitsen op de groep jeugdigen tot 12 jaar.²

In dit verband wijst de Raad op het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK)³, dat ervan uitgaat dat kinderen dienen op te groeien in gezinsverband. Artikel 20 IVRK regelt de bescherming van kinderen die tijdelijk of blijvend niet in hun eigen gezin kunnen opgroeien en legt op de staat de verplichting tot bijzondere bescherming en bijstand. De keuze voor jeugdzorg in een gesloten setting voor met name kinderen tot 12 jaar behoeft tegen de achtergrond van het criterium van noodzakelijkheid («indien noodzakelijk, plaatsing in een geschikte instelling voor kindzorg») ten opzichte van de gezinsvervangende zorg een dragende motivering.

b. Jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar

De Raad is van oordeel dat het voorstel voor de groep jeugdigen van 12–18 jaar in het licht van de onder 1 genoemde onderzoeken onvoldoende is gemotiveerd.

Uit bovenvermelde studies valt immers niet zonder meer af te leiden dat voor de groep 12–18 jarigen een strikte scheiding op basis van een juridische titel (civielrechtelijke dan wel strafrechtelijke) de enige weg is. Met een dergelijk uitgangspunt zou worden voorbijgegaan aan de overeenkomsten in zorgbehoeften.

De Raad meent dat in het licht van het bovenstaande de noodzaak van het overhevelen van de verantwoordelijkheid voor de opvang en behandeling van de civielrechtelijk geplaatste jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar van het ministerie van Justitie naar het ministerie van VWS en de noodzaak om voor deze leeftijdsgroep de opvang te regelen in de Wjz, onvoldoende zijn gemotiveerd. Daarbij wijst de Raad er op dat vanouds de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de beveiliging van inrichtingen in het kader van vrijheidsbeneming bij de Minister van Justitie ligt.⁴

De Raad adviseert, het vorenstaande ter zake van de twee groepen jeugdigen samenvattend, onderscheid te maken tussen de groep jeugdigen tot 12 jaar en die tussen 12 en 18 jaar. Voor de jongste groep, die geheel buiten een strafrechtelijk kader staat, zou het wetsvoorstel kunnen voorzien in een gebleken behoefte aan een gesloten opname binnen het kader van de Wjz, waarbij, gelet op het IVRK, de noodzaak van een gesloten opname steeds toereikend moet worden gemotiveerd. Voor de groep 12–18 jarigen is de problematiek, zoals hierboven aangegeven, een andere en toont de toelichting onvoldoende aan dat er geen passende mogelijkheden zijn binnen het kader van de huidige jji's.

De Raad adviseert in het licht van het bovenstaande de noodzaak van het wetsvoorstel van een dragende motivering te voorzien. Daarbij dient ook de toets aan artikel 20 IVRK geëxpliciteerd te worden.

¹ Kamerstukken II 2003/04, 28 741, nr. 8 en het als bijlage toegevoegde Eindrapport van 15 juni 2004. Uit dit eindrapport (blz. 37) blijkt dat Horizon (aanbieder van jeugdzorg en onderwijs in ZH) in een brief van 15 april 2004 de Minister van Justitie en de Staatssecretaris van VWS verzocht heeft een wettelijke regeling te treffen voor gesloten opname in de nieuwe Wjz. Dit in het kader van een module die bij Horizon in ontwikkeling is voor hulp aan jonge kinderen (7–13 jaar) met zeer ernstige gedragsproblemen.

² Rapport van het NIZW «De juiste hulp; Uitgangspunten voor het zorgaanbod voor jongeren met ernstige gedragsstoornissen» (2005), blz. 9.

³ Trb. 1990, 46.

⁴ Zie ook: memorie van toelichting bij de Bij, kamerstukken II 1997/98, 26 016, nr. 3, blz. 22.

3. Jeugdigen tot 12 jaar en tussen 12 en 18 jaar

a. Jeugdigen tot 12 jaar

De opmerking van de Raad op dit punt is aanleiding geweest tot aanpassing van de memorie van toelichting met een passage over de relatie tussen het voorstel van wet en het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK). Daarbij wordt ingegaan op de jeugdigen in de leeftijdscategorie tot 12 jaar.

b. Jeugdigen tussen de 12 en 18 jaar

De opmerkingen die de Raad op dit punt heeft gemaakt heb ik in verband gebracht met die onder punt 1. De opmerkingen zijn gezamenlijk verwerkt in de memorie van toelichting. Zowel voor de groep onder de 12 als die tussen de 12 en 18 jaar geldt dat de problematiek van de jeugdige zorg vereist, waaraan deze zich niet kan onttrekken. Voor beide groepen geldt bovendien dat de samenplaatsing van civiel- en strafrechtelijk geplaatste jeugdigen als

ongewenst wordt beschouwd. Ik kies in verband hiermee dan ook voor één regeling voor gesloten jeugdzorg.

4. Personen van 18 jaar en ouder

Vrijwillige hulpverlening kan op grond van de Wjz zo nodig doorlopen tot de leeftijd van 23 jaar. In de huidige situatie wordt het hulpverleningsproces in gedwongen kader evenwel afgebroken op het moment dat de jongere meerderjarig wordt, omdat bij meerderjarigheid de ondertoezichtstelling (hierna: OTS) eindigt. Teneinde mogelijk te maken dat ook gedwongen jeugdzorg wordt voortgezet na het 18e jaar, wordt in het voorgestelde artikel 29a, eerste lid, Wjz bepaald dat de regeling met betrekking tot gesloten jeugdzorg niet alleen van toepassing is op minderjarigen, maar ook op jeugdigen ten aanzien van wie op het tijdstip waarop zij meerderjarig werden, een machtiging gold. Ter motivering wordt er in de memorie van toelichting op gewezen dat thans jongeren van zestien en zeventien jaar al niet meer gedwongen worden opgenomen omdat die hulpverlening binnen de relatief korte termijn die nog rest, niet kan worden afgemaakt waardoor de hulpverlening zeer aan effectiviteit inboet. Dit is noch in het belang van de jeugdige zelf, noch in het belang van de samenleving, die, aldus de toelichting, geconfronteerd wordt met de gevolgen van de handelingen die voortvloeiën uit de ernstige gedragsproblemen van de jeugdigen.

De Raad onderkent het belang in voorkomende gevallen een behandeling te kunnen voortzetten na het bereiken van de meerderjarigheid. Gedwongen vormen van hulpverlening na het 18e jaar roepen evenwel niet onaanzienlijke problemen op.

Allereerst is het de vraag of voortzetting van hulpverlening bij meerderjarigheid in een gesloten situatie de herintreding op latere leeftijd in de samenleving niet extra zal bemoeilijken. Bovendien moet nagegaan worden of het regelen van gesloten opname voor meerderjarigen, buiten het regiem van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz), verenigbaar is met de vereisten van artikel 5, eerste lid, onder d, van het EVRM. De toelichting wijst erop dat het EVRM spreekt van minderjarigheid zonder concrete leeftijdsaanwijzing. Van de in Nederland geldende leeftijd van 18 jaar waarop de meerderjarigheid ingaat kan, aldus de toelichting, afgeweken worden. In dit wetsvoorstel wordt de mogelijkheid van een na het ingaan van de meerderjarigheid voortgezette gedwongen behandeling gemotiveerd met een verwijzing naar nog steeds aanwezige ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van de jeugdige naar volwassenheid belemmeren.

Wat onder «minderjarige» moet worden begrepen, wordt niet gedefinieerd in het EVRM. Om een persoon overeenkomstig artikel 5, eerste lid, onderdeel d, EVRM van zijn vrijheid te beroven, dient hij evenwel minderjarig te zijn. Daarvoor dient de nationale wetgeving tot uitgangspunt te worden genomen. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens de grens hoger zal stellen dan die waarop de meerderjarigheid in de desbetreffende verdragsstaat wordt bereikt.¹

Het vorenstaande betekent dat niet zonder meer aan ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen een doorslaggevende betekenis kan worden toegekend voor een voortgezette behandeling van jeugdigen boven de 18 jaar. Niet uitgesloten behoort te worden dat er enige ruimte kan worden gelaten voor een aansluitende periode van vrijheidsbeneming na het bereiken van de meerderjarigheidsleeftijd ingeval sprake is van een overbruggingsfase in afwachting van een daaropvolgende mogelijkheid van opvang of verblijf elders², doch dan dient op die mogelijke opvang concreet uitzicht op korte termijn te bestaan.

De Raad adviseert, gegeven de internationale regels, het voorstel op dit onderdeel te herzien.

4. Personen van 18 jaar en ouder

Naar mijn mening laat het EVRM aan de nationale staten de ruimte tot een flexibele invulling van de meerderjarigheidsleeftijd. De opmerkingen van de Raad hebben wel geleid tot een beperking van de mogelijkheid tot voortgezette gesloten jeugdzorg. Deze is thans gesteld op 21 jaar. De keuze voor deze leeftijdsgrens is in de memorie van toelichting onderbouwd.

¹ Zo heeft het Comité van Ministers van de Raad van Europa de lidstaten in zijn resolutie van 19 september 1972 reeds aanbevolen om de leeftijd waarop men meerderjarig wordt te verlagen tot 18 jaar. Verder wordt voor de toepassing van het IVRK onder kind ieder mens jonger dan 18 jaar verstaan, tenzij volgens het op het kind van toepassing zijnde recht de meerderjarigheid eerder wordt bereikt. Vergelijk ook de beslissing van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: EHRM) van 12 oktober 2000 nr. 33 670/96 Koniarska v. U.K. (niet gepubliceerd).

² Zie EHRM, Eriksen v. Norway, arrest van 27 mei 1997, Recueil/Reports, 1997-III.

5. Ondertoezichtstelling

Een jji is in het bestaande stelsel de enige plaats waar jeugdigen kunnen worden geplaatst die van hun vrijheid zijn beroofd en waar de nodige vrijheidsbeperkende maatregelen kunnen worden toegepast, omdat daar de Bij geldt.

Voor uithuisplaatsing in een jji is een machtiging door de kinderrechter in het kader van een OTS noodzakelijk.

De OTS (geregeld in titel 14 van Boek 1 van het BW) beperkt het gezag van de ouders, maar een OTS alleen kan het ouderlijk gezag niet zodanig doorbreken dat een jeugdige zonder meer door de gezinsvoogd uit huis geplaatst kan worden. Daarvoor moet de kinderrechter op grond van artikel 261, lid 1, Boek 1 BW een machtiging afgeven.

In het wetsvoorstel wordt de machtiging voor gesloten opvang uit het BW overgeheveld naar de Wjz en daarmee losgekoppeld van de OTS. Indien de ouders met de opnemings en het verblijf instemmen, wordt met machtiging van de kinderrechter plaatsing in een gesloten setting mogelijk zonder dat er sprake is van een OTS.¹

Als motivering voor de keuze voor deze loskoppeling wordt in de toelichting gesteld dat de omstandigheid dat een jeugdige jeugdzorg in een gedwongen kader nodig heeft, niet per definitie zou moeten leiden tot het uitspreken van een OTS waarmee het gezag van de ouders kan worden beperkt. Als hulpverlening zonder OTS mogelijk is, moet er, aldus de toelichting, geen sprake zijn van dwang jegens de ouders. Als de ouders instemmen met de gesloten opvang kan het bij een machtiging blijven.

a. Vrijwel alle adviesinstanties hebben er voor gepleit dat de automatische koppeling met de OTS in stand blijft, met name omdat een OTS een onafgebroken begeleiding en hulpverlening, ook aan de ouders, garandeert en vanwege de bemiddelende rol die de gezinsvoogd thans vervult tussen de ouders, de jeugdige en de inrichting. De memorie van toelichting stelt hieromtrent dat de benodigde hulp aan ouders ook in een vrijwillig kader kan plaatsvinden. Wat betreft de bemiddelende rol van de gezinsvoogd wordt opgemerkt dat deze de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieder voor het onderhouden van de nodige contacten met de ouders niet wegneemt. De Raad merkt op dat de gezinsvoogd in de huidige situatie zicht heeft op de gehele gang van zaken rondom het kind en het gezin. De gezinsvoogd houdt toezicht op het kind en is het vaste aanspreekpunt voor de ouders. Uit de toelichting wordt niet duidelijk, wie die taken vervult en hoe de continuïteit in de hulpverlening gewaarborgd is bij het ontbreken van een OTS en daarmee van een gezinsvoogd.

De Raad adviseert in te gaan op de hierboven gesignaleerde consequenties van het voorstel en te voorzien in deskundige begeleiding.

b. Artikel 9 IVRK waarborgt het principe dat een kind niet wordt gescheiden van zijn of haar ouders tegen hun wil, tenzij dat in het belang van het kind noodzakelijk is en na rechterlijke toetsing. Verder bepaalt artikel 16, tweede lid, van dat verdrag dat het kind recht heeft op bescherming tegen willekeurige of onrechtmatige inmenging in zijn of haar privéleven. Datzelfde recht is neergelegd in artikel 8, eerste lid, EVRM.

Hieruit kan worden afgeleid dat de staat al het mogelijke dient te doen om (het behoud van) de gezinsband tussen de met het gezag belaste ouder(s) en de minderjarige te bevorderen. Daarom zal dit op de voet van artikel 1: 257, lid 4, BW, ook moeten gelden voor de in het wetsvoorstel voorgestelde machtiging in die gevallen dat geen sprake is van een OTS.

Voorts wijst de Raad op artikel 18, tweede lid, van het IVRK, dat op de staat de verplichting legt passende bijstand te verlenen aan ouders bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen.

Met het voorzien in een machtiging zonder een OTS, zoals neergelegd in artikel 29b, tweede lid, onderdeel c, kan de in die situatie noodzakelijke opvoedingsondersteuning niet in alle gevallen worden gewaarborgd, zoals artikel 1: 257, lid 1, BW nu wel mogelijk maakt. Zonder OTS is immers alleen vrijwillige hulpverlening (jeugdzorg) mogelijk.

Ook wijst de Raad er in dit verband op dat artikel 8, eerste lid, van het EVRM, dat het recht op eerbiediging van het familie- en gezinsleven beschermt, voor de staat tevens de positieve plicht meebrengt om dat recht te waarborgen. Dit betekent dat maatregelen genomen moeten worden om scheiding tussen

¹ Op grond van het voorgestelde artikel 29b, tweede lid, Wjz.

ouders en hun kinderen waar mogelijk te voorkomen en in geval van een noodzakelijke scheiding zo spoedig mogelijk de ouders met hun kinderen te herenigen.¹

Uit de toelichting blijkt niet dat aan deze bepalingen is getoetst. Volstaan wordt met de opmerking dat met het opnemen van termijnen invulling wordt gegeven aan het EVRM dat regelmatige toetsing van de rechtmatigheid van de vrijheidsontneming voorschrijft (artikel 29h).

De toelichting behoeft naar het oordeel van de Raad in ieder geval aanvulling, waarbij de toets aan het EVRM en het IVRK wordt geëxpliciteerd.

5. Ondertoezichtstelling

Met de Raad ben ik van oordeel dat ouders die begeleiding bij de opvoeding van hun kind nodig hebben, deze ook moeten krijgen. Dit geldt zeker voor ouders waarvan het kind met een zodanige problematiek kampt, dat hij gesloten jeugdzorg nodig heeft. Dit behoeft echter niet per se de hulp en steun te zijn die een gezinsvoogdijwerker biedt. Ook in vrijwillig kader kan en zal deze hulp en steun worden verleend. Dit neemt niet weg dat ook in geval van plaatsing in een accommodatie met instemming van de ouders, een ondertoezichtstelling nodig kan zijn, om te kunnen voorzien in de jeugdzorg die ouders nodig hebben. Dit is thans in de memorie van toelichting vermeld. In de toelichting is thans aangegeven hoe de begeleiding van ouders is gewaarborgd in de gevallen dat geen sprake is van een ondertoezichtstelling.

6. Beperkende maatregelen

De voorgestelde artikelen 29o tot en met 29u Wjz bevatten de beperkende maatregelen die binnen de gesloten accommodatie jegens de jeugdige kunnen worden toegepast. Deze maatregelen betreffen onder meer de bewegingsvrijheid binnen en rondom de instelling, tijdelijke afzondering, tijdelijke overplaatsing, vastpakken en vasthouden, beperkingen van het brief- en telefoonverkeer, beperking van bezoek, onderzoek aan lichaam en kleding, urineonderzoek en onderzoek van de kamer en van poststukken.

In de Bij wordt nauwkeurig geregeld welke rechten de jeugdige heeft binnen de vrijheidsbeneming, zoals bijvoorbeeld het recht op verblijf in de groep voor een bepaald aantal uren. Vervolgens is opgesomd welke beperkingen aan deze rechten kunnen worden opgelegd.

Anders dan in de Bij is in het wetsvoorstel gekozen voor een opzet, die is afgestemd op de individuele jeugdige en zijn opgroei- of opvoedproblemen. In het voorstel staat, zo vermeldt de toelichting, het pedagogische en zorgkarakter van de opneming en het verblijf centraal, terwijl de Bij strafrechtelijk georiënteerd is. Het voorstel geeft daarom niet louter een opsomming van beperkende maatregelen die mogelijk zijn, maar legt altijd een verbinding met het hulpverleningsplan, waarin de beperkende maatregelen uitgewerkt moeten worden. «Het gaat», aldus de toelichting, «om jeugdzorg, waarvan de wet bepaalt dat deze verantwoord moet worden uitgevoerd. Deze kwaliteitsnorm stelt de nodige beperkingen aan de toepassing van maatregelen die daarom niet meer afzonderlijk in de wet hoeven te worden vermeld». De Raad merkt op dat het feit dat de gesloten opvang op grond van het wetsvoorstel in de eerste plaats gericht is op het verlenen van jeugdzorg en niet op de uitvoering van een rechterlijk vonnis in een strafzaak, niet afdoet aan het feit dat de op grond van de Wjz geplaatste jeugdige evenals een strafrechtelijk geplaatste van zijn vrijheid beroofd is. Bovendien spelen ook bij de Bij pedagogische aspecten een belangrijke rol.

Het verschil in opzet heeft als resultaat dat de strafrechtelijk geplaatste jeugdige voor wat betreft de uitvoering van de gesloten opvang meer wettelijke waarborgen heeft dan de jeugdige die geplaatst is op grond van de Wjz. Hoewel beperkingen bij jeugdigen die op grond van een civielrechtelijke maatregel zijn opgenomen, een andere achtergrond hebben dan beperkingen die worden genomen ten aanzien van jeugdigen die op grond van het strafrecht zijn ingesloten, geldt als uitgangspunt dat jeugdigen aan geen andere beperkingen mogen worden onderworpen dan die welke noodzakelijk zijn voor het doel van de vrijheidsontneming. De bijzonder afhankelijke positie waarin deze jeugdigen verkeren vereist dat zoveel mogelijk wordt vastgelegd welke beperkende maatregelen mogen worden toegepast. Het aanbrengen van onderscheid zonder dat hiermee een objectief en redelijk doel is gediend, moet worden ontraden. De Raad beveelt aan hier in ieder geval in de toelichting op in te gaan en zonedig het wetsvoorstel aan te passen.

¹ Zie EHRM, Eriksson v. Sweden, arrest van 22 juni 1989, Series A, no. 156 en Johansen v. Noorwegen, arrest van 7 augustus 1996, Reports 1996-III.

6. Beperkende maatregelen

Naar de mening van de Raad biedt het voorstel van wet minder wettelijke waarborgen dan de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en beveelt aan hierin de toelichting op in te gaan en zo nodig het wetsvoorstel aan te passen. De voorgestelde regeling wijkt af van de regeling zoals die in de Beginselenwet justitiële jeugdigen (Bjj) is gegeven. De uitgangspunten van de Bjj zijn vrijheidsbeneming en resocialisatie van jeugdigen, waarbij de opvoeding van de jeugdige centraal staat tijdens het verblijf in de inrichting. In de toelichting op de Bjj staat, dat het in overeenstemming met de beginselen van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid is om in een wettelijke regeling, die zich richt op personen in een bijzonder afhankelijke positie zoals jeugdigen in een justitiële jeugdinrichting, zoveel mogelijk te omschrijven welke concrete beperkingen op de rechten die jeugdigen aan de Grondwet ontnemen, kunnen worden gemaakt. Hoewel de toelichting aangeeft, dat dit strikt genomen niet noodzakelijk is, aangezien in artikel 15, vierde lid, van de Grondwet, reeds de bevoegdheid is neergelegd om ten aanzien van hen wie rechtmatig hun vrijheid is ontnomen, de uitoefening van grondrechten te beperken voor zover die uitoefening zich niet verdraagt met de vrijheidsbeneming, is hiervoor niettemin gekozen. Dit vierde lid is zodanig geredigeerd dat het enerzijds de nodige beleidsruimte laat zonder dat daarvoor een wettelijke grondslag is vereist, en anderzijds de eis wordt gesteld dat de grondrechten uitsluitend mogen worden beperkt voor zover de uitoefening van die grondrechten zich niet verdraagt met de vrijheidsontneming.

In de Bjj wordt de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of een vrijheidsbenemende maatregel, met handhaving van het karakter van de straf of maatregel, aangewend voor de opvoeding van de jeugdige en zoveel mogelijk dienstbaar gemaakt aan de voorbereiding op diens terugkeer in de maatschappij.

Jeugdigen in een justitiële jeugdinrichting worden slechts aan beperkingen onderworpen, die in noodzakelijk zijn voor het doel van de vrijheidsbeneming (waaronder begrepen hun geestelijke en lichamelijke ontwikkeling en de uitvoering van het verblijfs- of behandelplan en de handhaving van de orde en veiligheid in de justitiële jeugdinrichting).

In de Bjj en daaraan verwante regelingen, wordt aandacht besteed aan de rechtspositie van de jeugdige. Vrijheidsbeneming legt de overheid namelijk ook verplichtingen op. Daarnaast geeft de Bjj regels ten aanzien van de mogelijkheid voor de inrichtingen om de jeugdige te beperken in zijn grondrecht (herstel van de orde of opleggen disciplinaire straf). Ten slotte regelt de Bjj tal van organisatorische aspecten, zoals de invulling aan het dagprogramma, de bestemming van de inrichting, de selectie en plaatsing van jeugdigen, de bevoegdheden van de directeur, personeel en Minister van Justitie.

In dit voorstel van wet staat alleen het pedagogische- en zorgkarakter van de opnemings- en het verblijf centraal. Immers, de jeugdigen die geplaatst worden op grond van de Wjz hebben een civielrechtelijke titel. De Wjz heeft daarmee een andere opzet. De noodzaak van verblijf in de accommodatie houdt verband met de opgroei- en opvoedingsproblemen en is gericht op behandeling en opvoeding. Daarbij past een systeem waarbij het rechtsgevolg van een machtiging slechts is dat betrokkene in principe in de accommodatie moet zijn. De machtiging brengt geen verdere beperkingen in de vrijheid van betrokkene aan. De wet behoeft dan ook geen rechten toe te kennen, doch slechts te bepalen in welke gevallen, welke inbreuken op de rechten die iedere burger toekomen mogen worden gemaakt. Aantasting van rechten is dan ook alleen mogelijk, voor zover dit voor zijn behandeling en opvoeding noodzakelijk is, of om de veiligheid binnen de voorziening te waarborgen. De toelichting is op dit punt aangescherpt.

7. Artikelen

Artikel 29b

a. In het wetsvoorstel en in de toelichting wordt geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen gesloten opvang, gedwongen opname en verblijf.

Zo luidt het kopje van het voorgestelde hoofdstuk IVA Wjz: «Gesloten jeugdzorg». In artikel 29b is echter sprake van een opname en verblijf

«ongeacht of de jeugdige daarmee instemt». Het kan hier derhalve om een gedwongen opname en verblijf gaan.
In de artikelen 29k en 29l is, gelet op de vereiste veiligheid binnen de accommodatie en de maatschappelijke veiligheid daarbuiten, sprake van beveiligde, dus gesloten inrichtingen. Naar het oordeel van de Raad moet onderscheiden worden tussen gedwongen opname en de noodzaak tot opvang in een gesloten kader.
Het beleid gericht op de mogelijkheid van een trajectmatige aanpak¹ kan zowel binnen de gesloten opvang (in die zin dat er afdelingen zullen zijn met meer of minder strenge regimes) worden gerealiseerd, als wanneer de aanpak begint met gesloten opvang, die wordt gevolgd door jeugdzorg in een open setting. Mede in het licht van een «flexibele» tenuitvoerlegging van de machtiging op grond van het voorgestelde artikel 29h, zesde lid, Wjz adviseert de Raad te voorzien in een nauwkeurige onderscheiding en formulering.

b. Het negende lid biedt de mogelijkheid het criterium voor gedwongen opnemingen en verblijf bij algemene maatregel van bestuur uit te werken. Deze mogelijkheid is opgenomen om de uitwerking van het criterium zoals deze door de kinderrechters zal worden gegeven, te verankeren, aldus de toelichting.
Het verdient aanbeveling op basis van de huidige praktijk aan te geven waaraan gedacht moet worden.

Artikel 29d

In het eerste lid ontbreekt de mogelijkheid dat ouders zelf een verzoek indienen tot het verkrijgen van een machtiging, terwijl zij wel ingevolge artikel 5, derde lid, Wjz aan de stichting (BJZ) een verzoek kunnen richten voor een indicatiebesluit.

In de toelichting dient tenminste uiteengezet te worden waarom hieraan geen behoefte bestaat.

Artikel 29l

Artikel 29l, tweede lid, schrijft voor dat de geschiktheid van de accommodaties betrekking heeft op de voorzieningen die nodig zijn om de veiligheid binnen de accommodatie en de maatschappelijke veiligheid daarbuiten te waarborgen. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft in de zaak Bouamar² geoordeeld dat vrijheidsbeneming met een opvoedkundig oogmerk alleen als rechtmatig kan worden beschouwd, als de autoriteiten de nodige institutionele voorzieningen treffen die voldoen aan de beveiligingseisen en geschikt zijn voor opvoedkundige doeleinden.

Het artikellid maakt echter geen melding van een geschikte instelling waar voldoende middelen voorhanden zijn om het vooropgestelde opvoedkundige doel te bereiken. Ook artikel 29m ziet hier niet op.

De Raad adviseert artikel 29l zodanig te redigeren dat in een juiste aansluiting op artikel 5, eerste lid, aanhef en onderdeel d, van het EVRM wordt voorzien.

Artikel 29m

Blijkens de toelichting wil artikel 29m buiten twijfel stellen dat de jeugdige ook gedurende de tenuitvoerlegging van de machtiging leerplichtig is.

Door in de tekst van het artikel eveneens de woorden «gedurende de looptijd van de machtiging» te bezigen, kan de indruk worden gewekt dat een jeugdige op wie tijdens de looptijd van de machtiging artikel 3, eerste lid, van de Leerplichtwet 1969 van toepassing wordt (overschrijding van de leeftijd van de Leerplichtwet 1969), toch als leerplichtig wordt aangemerkt.

Daar het niet de bedoeling kan zijn dat dit artikel afwijkt van hetgeen de Leerplichtwet 1969 regelt, adviseert de Raad om in artikel 29m bedoelde onduidelijkheid weg te nemen.

Artikel 29p

Op grond van artikel 29p kunnen onder dwang geneeskundige behandelmethoden op de jeugdige worden toegepast, waaronder het toedienen van medicijnen die hij moet gedogen. Geneeskundige dwangbehandeling kan

¹ Memorie van toelichting, Algemeen deel, paragraaf 3, onder «De plaats van de machtiging in een trajectmatige aanpak van jeugdzorg».

² EHRM, Bouamar v. Belgium, arrest van 29 februari 1988, Publ. Hof, Series A, vol. 129. Zie ook: EHRM, D.G. v. Ireland, arrest van 16 mei 2002, Recueil/Reports, 2002-III.

worden toegepast voor zover dit nodig is om het doel van het verblijf te bereiken of voor zover dit nodig is voor de veiligheid van de jeugdige of anderen. De behandelmethoden dienen beschreven te zijn in het hulpverleningsplan.

De Raad merkt op dat gedwongen geneeskundige behandeling een directe inbreuk betekent op het recht op lichamelijke integriteit van de jeugdige, gegeven de bescherming die artikel 8 van het EVRM en artikel 11 van de Grondwet bieden. In de Wet Bopz gelden voor dwangbehandeling striktere voorwaarden dan voor gedwongen opname. Van gedwongen behandeling kan slechts sprake zijn wanneer die «volstrekt noodzakelijk» is om gevaar voor de patiënt of anderen, voortvloeiend uit de stoornis van de geestvermogens, af te wenden¹. Ook in de Bjj is het criterium voor gedwongen geneeskundige handelingen dat deze naar het oordeel van een arts «volstrekt noodzakelijk» zijn ter afwending van gevaar voor de gezondheid of veiligheid van de jeugdige of van anderen.

Dit laat overigens onverlet de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden drang uit te oefenen op de jeugdige om zelf eventueel voorgeschreven medicatie in te nemen of bijvoorbeeld deel te nemen aan (in het hulpverleningsplan opgenomen) vormen van psychotherapie.

De Raad adviseert ten aanzien van het criterium in het wetsvoorstel aan te sluiten bij de Wet Bopz en de Bjj.

7. Artikelen

Artikel 29b

a. Naar aanleiding van de opmerking van de Raad is in de toelichting aangegeven dat gesloten jeugdzorg het overkoepelende begrip is voor de gedwongen opname, het gesloten verblijf en de toepassing van maatregelen, waaronder gedwongen behandeling.

In de memorie van toelichting worden de elementen van de gesloten jeugdzorg thans consequent als hiervoor aangegeven, aangeduid.

b. Het advies van de Raad is niet overgenomen. Omdat de praktijk van de gesloten jeugdzorg zich nog moet ontwikkelen kan thans nog niet worden aangegeven waaraan gedacht moet worden.

Artikel 29d

De Raad adviseert om in de toelichting uiteen te zetten waarom ouders wel een indicatiebesluit kunnen aanvragen maar geen machtiging gesloten jeugdzorg kunnen verzoeken. Wij hebben het advies van de Raad gevolgd en in de toelichting uiteengezet dat de keuze om ouders niet de mogelijkheid te geven een verzoek om een machtiging in te dienen, gebaseerd is op de gedachte dat ouders kunnen vragen om een indicatiestelling van het bureau jeugdzorg. Omdat ouders op deze wijze hun betrokkenheid vorm kunnen geven, is een directe mogelijkheid van aanvraag van een machtiging niet nodig. Bovendien zouden ouders in een buitengewoon moeilijke positie geplaatst worden. Het is erg moeilijk in de hulpverlening weer een goed contact tussen ouders en kind op te bouwen als ouders zelf de geslotenheid voor hun kind hebben verzocht.

Artikel 29l

De tekst is naar aanleiding van de opmerking van de Raad aangepast. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt de in het derde lid voorziene toetsing door de Inspectie te laten vervallen. De Inspectie heeft niet als taak bouwkundige voorzieningen te toetsen.

Artikel 29m

In de tekst is thans duidelijk aangegeven dat dit artikel slechts betrekking heeft op leerplichtige jeugdigen.

---

¹ Artikel 38, vijfde lid, Wet Bopz.

Artikel 29p

De Raad stelt voor ten aanzien van het criterium in het wetsvoorstel voor gedwongen geneeskundige behandeling aan te sluiten bij de Wet Bopz en de Bjj. De Raad stelt vast dat in laatstgenoemde wettelijke regelingen van gedwongen geneeskundige behandeling slechts sprake kan zijn wanneer die «volstrekt noodzakelijk» is ter afwending van gevaar voor de gezondheid of veiligheid van de patiënt/jeugdige of van anderen. In het onderhavige wetsvoorstel is gedwongen geneeskundige behandeling mogelijk voor zover dit nodig is om het doel van het verblijf te bereiken of voor zover dit nodig is voor de veiligheid van de jeugdige of anderen. Het voorstel van de Raad volgt ik niet omdat bij de Tweede Kamer inmiddels een wetsvoorstel aanhangig is dat de mogelijkheid tot het toepassen van dwangbehandeling verruimt. De Bopz kent geen specifieke regeling voor jeugdigen terwijl het onderhavige wetsvoorstel juist op deze groep is toegespitst. Omdat het bij het onderhavige wetsvoorstel om jeugdigen gaat voor wie bij de behandeling een belangrijk aspect is dat zij nog groeien naar volwassenheid is het criterium voor dwangbehandeling mede gericht op deze groei.

8. Voor redactionele kanttekeningen verwijst de Raad naar de bij het advies behorende bijlage.

8. Met de redactionele kanttekeningen is rekening gehouden.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet niet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal dan nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

*De waarnemend Vice-President van de Raad van State,
P. Van Dijk*

Ik moge U, mede namens de Minister van Justitie, verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp

Bijlage bij het advies van de Raad van State betreffende no. W13.05.0597/III met redactionele kanttekeningen die de Raad in overweging geeft.

- Het wetsvoorstel aanvullen met een definitie van «verblijf».
- In artikel 29b, zesde lid, de zinsnede «zonder dat de stichting een besluit als bedoeld in dat lid, heeft genomen, indien de stichting geen zodanig besluit neemt» wijzigen in «indien de stichting niet een besluit als bedoeld in het vierde lid, heeft genomen». Voorts de inhoud van de laatste volzin geheel uitschrijven (het vijfde lid bevat weer een verwijzing naar het vierde lid).
- In artikel 29d, eerste lid, «als bedoeld in artikel 29c» achterwege laten, omdat geen twijfel kan bestaan over de vraag welke voorlopige machtiging wordt bedoeld.
- In artikel 29i «in wier accommodatie» wijzigen in «in wiens accommodatie».
- In artikel 29v, vierde lid, na «artikel 29s» invoegen, eerste lid.
- In artikel 29w, tweede lid, geen subdelegatie mogelijk maken (in aansluiting op artikel 41, tweede lid, Wet Bopz en gelet op aanwijzing 26 van de Aanwijzingen voor de regelgeving).
- In artikel III tevens artikel 3a van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen aanpassen.
- De artikelen I, voor wat betreft de artikelen 29s tot en met 29y, en II tot en met VII waar nodig van een toelichting voorzien. Dit geldt in ieder geval voor artikel VII (overgangsrecht).